

KAPITULA:

D

U

N

A

FRANK HERBERT

BARONET

Kapitula: Duna retro vydání

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.baronet.cz
www.albatrosmedia.cz

Frank Herbert
Kapitula: Duna – retro vydání – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

KAPITULA:
DUNA

FRANK HERBERT

Ti, kdo chtějí opakovat minulost, musí ovládat učení historie.

BENEGESSERITSKÝ KODEX

Když první benegesseritská axolotlská nádrž vydala malého gholu, uspořádala Matka představená Darwi Odradová ve své jídelně na vršku Centrály soukromou oslavu. Teprve svítalo a dvě členky její Rady – Tamalanovou a Bellondovou – to předvolání rozladilo, přestože snídani připravila sama osobní kuchařka Matky představené.

„Málokterá žena má tu čest zažít narození vlastního otce,“ zažertovala Odradová, když ty dvě hudraly, že mají příliš napilno a nemohou si dovolit takový „zbytečný nesmysl“.

Jen letitá Tamalanová se potutelně pousmála.

Bellondová udržovala bezvýraznou tvář, její buclatý obličej tím jako obvykle dával najevo nesouhlas.

Že by Bell nedovedla potlačit zášť kvůli relativnímu přepychu prostor Matky představené? napadlo Odradovou. Tyto pokoje nesly zřetelné známky postavení nejvyšší Sestry, ale pramenilo to spíše z povinností jejího úřadu než z nějakého povyšování nad ostatní.

Malá jídelna jí umožňovala probírat nutné záležitosti s poradkyněmi i během stolování. Měla k dispozici soukromou kuchyni s kuchařkou, vždy připravenou posloužit, byť si většinou nechávala dodávat jídlo ze společných zařízení. Nikdy se však nedalo předvídat, jaký výjimečný host zasedne u jejího stolu, nebo kdy bude se svými pomocnicemi potřebovat doplnit energii.

Hlavní pomoc při svých úkolech měla nablízku. Někdo z Belliných Archivů byl schopen dorazit sem za pár minut, či se za pár vteřin objevit v projekci nad stolem.

Bellondová se rozmrzele rozhlížela po jídelně Matky představené, očividně se nemohla dočkat, až bude moci zmizet. Marná snaha, proniknout její chladnou, odměřenou skořápkou.

„Zvláštní zkušenost, držet to dítě v náruči a říkat si: Tohle je můj otec,“ pokračovala Odradová.

„To už jsi říkala, já tě slyšela!“ zabručela Bellondová svým hlubokým hlasem, téměř barytonem. Dral se z ní tak neochotně, jako by se jí s každým slovem zvedal žaludek.

Vtipkování Matky představené ale rozuměla. Starý bašár Miles Teg byl opravdu jejím otcem. Odradová osobně seškrábala buňky jeho kůže za účelem vypěstování tohoto gholy v rámci dlouhodobého „výhledového plánu“ pro případ, že by se jim kdy povedlo napodobit tleilaxanské nádrže. Ale Bellondová by se spíš nechala s ostudou vyobcovat z Bene Gesseritu, než by se usmála duchaplné poznámce Matky představené.

„V téhle době mi to připadá jako hotová pošetilost,“ hartusila. „Ty šílené ženské se nás pokoušejí vyhladit, a ty chceš slavit!“

Odradová měla co dělat, aby zachovala mírný tón. „Pokud nás Ctěné matre najdou dřív, než budeme připraveny, bude to nejspíš proto, že jsme neudržely morálku.“

Bellondová neřekla nic, jen se Matce představené zadívala upřeně do očí. V jejím pohledu se zračila znechucená výčitka: „*Ty příšerné ženské už vyhladily šestnáct našich planet!*“

Často nemusela promluvit ani slovo, a stejně nasměrovala myšlenky Matky představené na lovkyně, které po nich tak zuřivě a vytrvale pásly. Střízlivá radost z úspěchu, kterou chtěla Odradová dnes ráno navodit, byla tatam.

Raději se zas soustředila na nového gholu. *Teg!* Povede-li se obnovit jeho původní vzpomínky, získá Sesterstvo znovu do svých služeb nejlepšího z bašárů. Bašára mentata! Vojenského génia, jehož um vešel do legend Starého impéria.

Ale bude i on co platný proti těm ženštinám, které se vrátily z Rozptylu?

Ať je to, jak chce, Ctěné matre nás nesmějí najít! Ještě ne!

Teg představoval příliš mnoho znepokojivých neznámých a příliš mnoho možností. Období před jeho smrtí při zkáze Duny obklopovala zvláštní záhada. *Provedl*

něco na Gammu, čímž spustil zuřivou zášť Ctěných matre. Jeho zoufalé sebeobětování na Duně jistě nebyl dostatečný důvod k vyvolání tak bezuzdné reakce. Kolovaly zvěsti, střípky z jeho posledních dní na Gammu před tragédií Duny. Rozpohyboval se tak rychle, že to lidské oko nezaznamenalo! Stalo se to doopravdy? Je to další projev nespoutaných dovedností atreidských genů? Mutace? Nebo jen další z mýtů obklopujících Tega? To musí Sesterstvo co nejrychleji zjistit.

Dostavila se akolytka se třemi porcemi snídaně. Sestry jedly chvatně, jako by s tím rozptýlením chtěly co nejrychleji skoncovat, ztrácet čas bylo nebezpečné.

Ty zatracené lovkyně! Nedají nám pokoj, pronásledují nás i v našich myšlenkách!

Sestry odešly, avšak Matku představenou dál trápil nevylovený strach Bellondové.

A můj vlastní strach.

Zvedla se a přistoupila k širokému oknu s výhledem přes nižší střechy na část prstence sadů a pastvin kolem Centrály. Pozdní jaro, a ovoce už začíná zrát. *Znovuzrození. A dnes se narodil nový Teg!* To pomyšlení však nedoprovázelo žádné nadšení. Výhled z okna ji obvykle posiloval, dnes ráno ale nepůsobil.

V čem spočívají mé silné stránky? Jaká jsou fakta?

Matka představená měla k dispozici značné zdroje: hlubokou oddanost těch, kdo jí sloužili, vojenské síly pod vedením bašára vycvičeného samotným Tegem (teď s velkou částí jednotek střežil školní planetu Lampadas), řemeslníky a techniky, zvědy a agenty po celém Starém impériu, nesčetné pracovníky, které živila služba Sesterstvu, a všechny Ctihodné matky s jejich zděděnými vzpomínkami, sahajícími až k samotným počátkům života.

Odradová si bez jakékoli falešné pýchy uvědomovala, že představuje vrchol toho, co je v Ctihodné matce nejsilnější. Pokud z osobních vzpomínek nevyloví dostatek informací, má kolem sebe další ženy, které ty mezery zaplní. A navíc data uložená v paměti počítačů, byť měla vůči těmto věcem vrozenou nedůvěru. *Neprošlo to snad*

všechno lidskýma rukama? Tak ať to lidé posuzují a předávají dál!

Odradová se přistihla, že má sto chutí zapátrat v oněch životech, které si v sobě nesla coby druhotnou paměť – spektrum vrstev, pohřbených hluboko ve vědomí. Snad by dokázala najít brilantní řešení jejich krize ve zkušenostech skrytých ve zděděných vzpomínkách. Je to však nebezpečné! Člověk se v nich dokáže ztratit na celé hodiny, okouzlen rozmanitostí lidských typů. Lépe nechat tuto zásobárnu v klidu, připravenou vynořit se na požádání či z nutnosti. Osou a záchytným bodem její identity bylo vlastní vědomí.

Pomáhala jí zvláštní mentatská metafora Duncana Idaha.

Uvědomění sebe sama: zrcadla nastavená proti sobě, procházející celým vesmírem, zachycující přitom obrazy – nekonečné odrazy. Nekonečné působí jako konečné a stejně tak je to s naším vědomím, nesoucím tušené kousičky nekonečna.

Nikdy neslyšela slova, která by lépe vystihovala to bezeslovné vnímání. „Soustředěná spletnost“, tak to nazval Idaho. „Sbíráme, shromažďujeme a zvažujeme vlastní soustavy pravidel.“

Ano, takový byl názor Bene Gesseritu: evoluce vymyslela lidstvo proto, aby stvořilo řád.

A jak nám to pomůže proti těm divným ženštinám, které nás loví? Jakou větev vývoje představují ony? Je evoluce jen jiné jméno pro Boha?

Její Sestry by se nad takovými „jalovými úvahami“ jen ušklíply.

Jenže ve zděděných vzpomínkách se mohou skrývat odpovědi.

Ach, jak lákavé!

Jak zoufale moc toužila promítnout své ztrápené já do oněch minulých identit a poznat, jaké bylo žít ty životy. Z nebezpečí toho lákadla jí až běhal mráz po zádech. Cítila, jak se zděděné vzpomínky tlačí za hranicemi jejího vědomí. „Bylo to takhle!“ „Ne! Bylo to spíš takhle!“ Jak dychtivě se hlásily. Bylo třeba si vybrat a zvolit, opa-

trně oživit minulost. A není tohle snad účelem vědomí, samotné podstaty života?

Zvol si část minulosti a srovnej ji s přítomností: zjisti důsledky.

To byl náhled Bene Gesseritu na historii, v životech Sester rezonovala slova prastarého filozofa Santayany: „*Ti, kdo si nepamatují minulost, jsou odsouzeni ji opakovat.*“

Samotná budova Centrály, nejmocnější ze všech institucí Bene Gesseritu, odrážela tento praktický přístup na každém kroku. Utilforma, to bylo zásadní pojetí. Málolteré části benegesseritského centra bylo dovoleno neplnit žádnou funkci, přežívat jen z nostalgie. Sesterstvo nepotřebovalo archeology. Historii ztělesňovaly Ctihodné matky.

Nemáme žádná skladiště na půdách. Vše recyklujte!

Zvolna (mnohem pomaleji než obvykle) ji výhled z vysoko položeného okna začínal uklidňovat. To, co měla před očima, představovalo benegesseritský řád.

Ale Ctěné matre by ten řád v jediném okamžiku rozmetaly. Situace Sesterstva byla mnohem horší než útlak pod vládou Tyrana. Odradová si uvědomovala, že musela udělat řadu příšerných rozhodnutí. Část toto pocitu jako by prosákla do jejího okolí. Pracovna, kam nyní zamířila, jí kvůli tomu připadala čím dál méně příjemná.

Odepsat benegesseritskou pevnost na Palmě?

Tento návrh čekal v ranní zprávě od Bellondové na pracovním stole. Odradová k němu připojila potvrzení. „Ano.“

Odepište ji, protože hrozí bezprostřední útok Ctěných matre a my nemůžeme osazenstvo ochránit ani evakuovat.

Jedenáct set Ctihodných matek a bůhvíkolik akolytek, postulantek a dalších lidí, odsouzených na smrt či k ještě horšímu osudu tím jediným slůvkem.

Jakákoli záchranná operace nemožná. Ne. Ne. Znovu se stáhnout. Ano. Ano.

Slůvka ne a ano se staly stejně zřetelnými.

Napětí z takových rozhodnutí Odradovou vyčerpávalo naprosto novým způsobem. Je to snad únava duše? Po-

kud něco takového jako duše existuje? Cítila hlubokou únavu tam, kam vědomí nedosáhlo. Únava, únava, hrozná únava.

Dokonce i na Bellondové bylo vidět, že je napjatá, a ta měla tvrdost v povaze. Tamalanová se zdála být nad věcí, ale Odradovou neošálila. Dospěla do stavu povznesené pozorovatelky, který čekal každou Sestru, dožila-li se ho. Nezáleželo už na ničem krom sledování a úsudků. A ty se dávaly najevo jen letmým výrazem vrásčité tváře. Tamalanová poslední dobou mluvila málo a její poznámky byly tak stručné, až působily absurdně.

„Nakupte další nekoráby.“

„Uvědomte Sheeanu.“

„Prozkoumejte Idahovy zápisky.“

„Zeptejte se Murbelly.“

Někdy z ní vycházelo jen bručení, jako by ji slova mohla zradit.

A lovkyně neúnavně táhly vesmírem, pročesávaly ho a pátraly po Kapitule.

Ve svých nejskrytějších myšlenkách vnímala Odradová nekoráby Ctěných matre coby plavidla korzárů na nekonečných mořích mezi hvězdami. Nepluly pod vlajkami s lebkou a zkříženými hnáty, ale klidně by tomu tak mohlo být. Nic romantického na těch pirátkách nebylo. *Zabít a vydrancovat! Hromadit jmění z krve druhých. Vysát energii a na cestách kluzkých krví stavět další zabijácké nekoráby.*

A netušily, že se ve vši té krvi mohou utopit, budou-li se držet tohoto kurzu.

Tam někde, v tom lidském Rozptylu, musí být nějakí šílenci, z nichž povstaly Ctěné matre, lidé, kteří žijí své životy s jedinou utkvělou myšlenkou: Zničit!

Byl to velmi nebezpečný vesmír, v němž mohly volně plynout takovéto myšlenky. Dobré civilizace se starají o to, aby podobné myšlenky nezískaly energii, neměly možnost ani vzniknout. Kdykoli by se náhodou objevily, rychle by byly odkloněny, než by stačily nabrat sílu.

Odradovou překvapovalo, že to Ctěné matre nevidí, a pokud snad ano, že si toho nevšímají.

„Jsou to hysterky,“ nazvala je Tamalanová.

„Xenofobky,“ opravila ji Bellondová, vždycky povýšená, jako by jí vláda nad Archivy pomáhala lépe chápat realitu.

Pravdu mají obě, pomyslela si Odradová. Ctěné matre se chovaly jako hysterky. Všichni *cizí* jsou nepřátelé. Důvěřovaly zřejmě jen mužům, které si sexuálně zotročily, a i těm jen do jisté míry. Podle Murbelly (*naší jediné zajaté Ctěné matre*) neustále zkoušely, jestli je jejich moc dost pevná.

„Někdy jen tak, z rozmaru, někoho zlikvidují, jako varovný příklad pro ostatní.“ Tato Murbellina slova vyvolávala otázku: *Dělají snad takový příklad z nás?* „Vidíte! Tohle se stane každému, kdo si troufne se nám protivit!“

S xenofobií měl Bene Gesserit své zkušenosti. *Naše odezva*, pomyslela si Odradová, *je vyvážená a rozumná a utlumí odchylky, na které narazíme*. Není v takové myšlence příliš mnoho zpučnosti?

„Trpíme svou vlastní xenofobií,“ varovala svého času Radu. „Upadly jsme do defenzivní paranoie, co se týče Ctěných matre.“

A co na to všechno řekla zajatá Ctěná matre Murbella?

„Rozzlobily jste je. A jakmile se jednou rozčílí, nedají si pokoj, dokud vás nezničí.“

Zničte cizáky!

Mimořádně přímočaré. „Pokud to sehraje správně, stane se to jejich slabým místem,“ vyjádřila se Odradová.

Xenofobie dovedená do extrému?

Dost možná.

Odradová praštila pěstí do stolu, i když věděla, že to uvidí a zaznamenají Sestry, neúnavně monitorující chování Matky představené. Promluvila nahlas pro ty vsudypřítomné transoči a slídící Sestry za nimi.

„Nebudeme vysedávat a bezmocně čekat! Ztuchněly jsme jako Bellondová (*jen ať se vztekne!*) ve víře, že jsme stvořily nedotknutelnou společnost a trvalé struktury.“

Přejela pohledem známou místnost.

„Tohle je jedno z našich slabých míst!“

Usedla za psací stůl a pomyslela (kdoví proč?) na architekturu a komunitní plánování. Matka představená má na takovou věc právo!

Komunity Sesterstva zpravidla nevznikaly náhodou. Třebaže přebíraly existující stavby (jako například starou harkonnenskou pevnost na Gammu), činily tak s plány na přestavbu. Žádaly si pneumatické potrubí k dopravě drobných zásilek a zpráv. Osvětlení a paprskové projektory k vysílání zašifrovaných zpráv. Považovaly se za mistrně zabezpečené komunikace. Důležitější zprávy přenášely ženy-poslové z řad akolytek a Ctihodných matek (které by se spíš obětovaly, než by zradily své nadřízené).

Dokázala si představit, jak to chodí tady za oknem i v dálce mimo planetu – znala svou síť, dokonale organizovanou a ovládanou, každá Benegesseritanka v ní plynule navazovala na ostatní. Pokud šlo o přežití Sesterstva, vládla nesmírná oddanost. Jistě, tu a tam některá žena uklouzla, některé velkolepě (jako třeba lady Jessica, babička Tyrana), ale to vše se dalo jen v omezené míře, většina narušení pořádku byla dočasná. „Mám svůj rozum!“, takové názory se rozplynuly, jakmile se řád ocitl v nebezpečí.

A to všechno byl benegesseritský model. Slabé místo.

Odradová si přiznala, že hluboce chápe obavy Bellondové. *Ale ať se propadnu, jestli dovolím, aby takové věci potlačovaly radost ze života!* To by znamenalo poddat se přesně tomu, co chtějí ty zuřivé Ctěné matre.

„Ty lovkyně pasou po naší síle,“ pronesla Odradová a vzhlédla k transočím na stropě. *Jako dávní divoši požírající srdce nepřátel. Inu... my jim dáme něco, co mohou zhltnout! Až pozdě jim dojde, že tohle nestráví!*

S výjimkou úvodních lekcí určených akolytkám a postulankám Sesterstvo příliš nedalo na varovná rčení, ale Odradová razila vlastní heslo: „*Někdo se musí ujmout orby.*“ Usmála se pro sebe a sklonila se k práci, nyní mnohem osvěženější. Tato místnost, toto Sesterstvo, to je její zahrádka a plevel je třeba vymýt, semena zasít. *A hnojit. Nelze zapomínat na hnojení.*

Když jsem se vydal vést lidstvo po své Zlaté stezce, slíbil jsem mu lekci, která se mu vtiskne do kostí. Zním základní model, který lidé slovy popírají a činy potvrzují. Tvrdí, že hledají bezpečí a klid, jež nazývají mírem. A přitom šíří zárodky zmatku a násilí.

LETO II., BOŽSKÝ IMPERÁTOR

Ona mě tedy nazývá Pavoučí královnou!

Velká ctěná matre se opřela v mohutném trůnu na vysokém stupínku. Seschlá hrud' se jí otřásla tichým smíchem. *Dobře ví, co se stane, až ji lapím do své sítě! Vysaju ji jako mouchu, to s ní provedu.*

Tato malá žena s nevýraznou tváří a nervózním tikem shlédla na žlutě dlážděnou podlahu audienční síně, osvětlené střešními okny. Ležela na ní benegesseritská Ctihodná matka v šigafilových poutech. Zajatkyně nejevila známky odporu. Pro tyhle účely se šigafil výtečně hodil. *Dokázal by jí uříznout ruce!*

Komnata, v níž Velká ctěná matre seděla, jí vyhovovala rozměry i tím, že ji zabavily jiným. Ty tři stovky metrů čtverečních tady na Uzlu dřív sloužily pro shromažďování gildovních kormidelníků v jejich obrovských nádržích. Zajatkyně působila na žluté podlaze v rozlehlem prostoru jako pouhé smítko.

Ta slaboška mi až moc nadšeně prozradila, jak mě nazvala její takzvaná nadřícená! A je nacpaná šérou!

Ale stejně máme krásné ráno, pomyslela si Velká ctěná matre. Až na to, že na tyhle čarodějnice nefunguje žádné mučení ani mentální sondy. Jak se dá mučit někdo, kdo se může kdykoli rozhodnout, že zemře? A dělávají to! Znají i způsoby, jak potlačit bolest. Jsou pořádně mazané, tyhle primitivní ženštiny.

Velká ctěná matre byla ráda, že palečnice, železné boty a okázalé popravy ve stylu Tomáše de Torquemady vystřídalý vědecké vynálezy určené k získávání žádaných odpovědí od zajatců. T-sondy a jejich nejrůznější vylepšení z Rozptylu dokázaly vymáčkout údaje dokonce i z čerstvě mrtvých mozků. Vyvolání bolesti nezpůsobilo

valo újmu na těle, jen (občas) poškozovalo nervy. *Veliký pokrok*, pomyslela si Velká ctěná matre. Mozek v mučeném těle si uvědomoval, že to přečká a čekají ho ještě větší a horší agonie.

Věda, která vyprodukovala jeden mocný nástroj, samozřejmě vždy podnítila i vznik něčeho, co ho vyvážilo – co blokovalo induktory bolesti a T-sondy. Šéru! Tělo nasycené tou zatracenou drogou zchřadlo tak, že s ním sondy nic nezmohly, než mohlo být pořádně prozkoumáno.

Velká ctěná matre pokynula pomocnici. Ta šťouchla do ležící Ctihodné matky nohou a na další pokyn jí povolila šigafilová pouta, aby jí umožnila alespoň mírný pohyb.

„Jak se jmenuješ, dítě?“ zeptala se Velká ctěná matre hlasem chraplavým stářím a falešnou dobrosrdečností.

„Jmenuji se Sabandová.“ Jasný mladý hlas, ještě nepoznamenaný bolestí sond.

„Chtěla by ses dívat, jak chytíme slabého muže a zotročíme si ho?“ zeptala se Velká ctěná matre.

Sabandová znala správnou odpověď na tuto otázku, dostalo se jí varování. „To radši umřu.“ Pronesla to klidně, vzhlížela k trůnu, k té prastaré tváři barvy vysušeného kořene, ponechaného příliš dlouho na slunci. Ty divné oranžové skvrny v očích babice! To je známka vzteku, poučily ji proktorky.

Volné zlatočervené roucho s černými draky a rudý trikot pod ním jen zvýrazňovaly, jak vychrtlou postavu zahalují. Velká ctěná matre nezměnila výraz, přestože si znovu pomyslela: *Tyhle proklaté čarodějnice!* „Co jsi měla za úkol na té malé špinavé planetě, kde jsme tě zajaly?“

„Výuku mladých.“

„Škoda že jsme žádnou z těch mladých nenechaly naživu.“ *Proč se ta ženská usmívá? Aby mě urazila! To je ten důvod!*

Velká ctěná matre zvedla malíček pravé ruky. K zajatkyni se přiblížila připravená pomocnice s injekcí. Možná že nová droga rozváže té čarodějnici jazyk, a možná že ne. Nezáleží na tom.

Sabandová se ušklíbla, když se vstříkovač dotkl jejího krku. Za pár vteřin byla mrtvá. Sluhové odnesli tělo pryč, nakrmí jím zajaté futáry. Ne že by ti futáři byli k velkému užitku. V zajetí se nemnožili, neposlouchali ani ty nejprostší rozkazy. Jen mrzutě čekali.

„Kde Psovodí?“ vycházelo z jejich humanoidních úst, či nějaká podobně zbytečná slova. Přesto ale poskytovali jistá potěšení. Zajetí také prokázalo, že jsou zranitelní. Stejně jako tyhle primitivní čarodějnice. *My najdeme, kde se ukrývají. Je to jen otázka času.*

Člověk, který uchopí něco banálního a běžného a předvede to v novém světle, nás dokáže děsit. Nechceme, aby se naše ideje měnily. Cítíme se takovými požadavky ohroženi. „Víme už, co je důležité!“ hlásáme. Pak přijde onen nositel změn a zahodí naše staré ideje.

ZENSUNNITSKÝ MISTR

Miles Teg si rád hrával v sadech kolem Centrály. Odradová ho tam poprvé zavedla, když byl ještě batole. Byla to jedna z jeho nejranějších vzpomínek, byly mu stěží víc než dva roky a už vnímal, že je ghola, i když dosud nechápal plný význam toho pojmu.

„Jsi výjimečné dítě,“ poučila ho Odradová. „Vytvořily jsme tě z buněk sebraných velice starému muži.“

Ačkoli byl předčasně vyspělý a její slova ho jaksi znepokojovala, v té době raději pobíhal ve vysoké trávě pod stromy.

Později se k tomu prvnímu dni v sadu přidaly další, kupily se stejně jako dojmy z Odradové a ostatních, které ho učily. Velmi brzy pochopil, že Matka představená si ty výlety užívá stejně jako on.

Jednoho odpoledne, když mu byly čtyři, se jí svěřil: „Moje oblíbená roční doba je jaro.“

„Moje taky.“

V sedmi letech, když už vykazoval známky geniality a holografické paměti, díky níž Sesterstvo naložilo na bedra jeho minulého vtělení tak rozsáhlou odpovědnost, najednou začal vnímat sady coby místo, které oslovuje něco ukrytého v hloubkách jeho osobnosti.

Bylo to jeho první poznání, že v sobě nese vzpomínky, které si neumí vyvolat. Hluboce rozrušen se obrátil k Odradové, jejíž postava se jasně rýsovala v odpoledním slunci, a vyhrkl: „Jsou věci, na které si nemůžu vzpomenout!“

„Jednoho dne si vzpomeneš,“ odvětila.

V tom jasném světle jí neviděl do tváře, její slova jako by vycházela z jakéhosi velkého temného místa v něm.

Toho roku se pustil do studia života bašára Milese Tega, jehož buňky ho přivedly k životu. Odradová mu některé věci vysvětlila osobně, ukázala mu špičky prstů. „Sama jsem mu seškrábala buňky kůže z krku. V těch se skrývalo vše, co jsme potřebovaly, abychom tě oživily.“

Sady tehdy bujely životem, plodily větší a těžší ovoce, k velkému nadšení včel.

„To je tím, že se tam na jihu šíří poušť,“ vysvětlila Odradová. Držela ho za ruku, kráčeli spolu ranní rosou pod kypícími jabloněmi.

Teg se zahleděl mezi stromy na jih, na chvíli uchvácen kropenatým slunečním světlem. Poušť už studoval a zdálo se mu, že i tady ho tíží její váha.

„Stromy cítí, že se blíží jejich konec,“ vykládala Odradová. „V ohrožení se život množí nejvíce.“

„Vzduch je dost suchý,“ poznamenal. „To musí být tou pouští.“

„Všimni si, kolik listů hnědne a krouť se na okrajích. Letos musíme hodně zavlažovat.“

Líbilo se mu, že se nad něj nevyvyšuje. Mluvila s ním, jako by si byli rovni. Viděl ty zkroucené hnědé listy. To způsobovala poušť.

Než toho rána odešel s Odradovou z Centrály, mlčky vyslechl, jak jeden předák ze statku chrlí stísněné otázky. *To nemůže být Řízení počasí velkorysejší? K čemu jsou všechny ty satelity a dalekohledy vysoko na orbitě,*

když nedokážou přinést více vody, jestliže jí je tak zoufale třeba?

Zašli hluboko do sadu a chvíli mlčky poslouchali zpěv ptáků a hučení hmyzu. Včely, pasoucí se na jeteli na blízké pastvině, je přiletěly prozkoumat, ale Teg byl poznamenán feromony stejně jako všichni, kdo se volně pohybovali po Kapitule. Včely prolétly kolem, rozeznaly identifikátory a vrátily se ke svým jetelovým květům.

„Je jeden z nás.“

Odradová, zaujatá tou přímočarou povahou spojení lidí s ovocnými stromy, se na toto téma rozpovídala.

Jablka. Ukázala na západ. *Broskve.* Soustředil se na to, co mu předváděla. A ano, východně od nich za pastvinou rostly třešně. Viděl větve potřísněné pryskyřicí.

Semena a mladé výhonky sem byly přivezeny původními neloděmi před nějakými patnácti sty let, řekla mu, a s láskyplnou péčí zasazeny.

Teg si představil ruce ryjící v zemi, jemně udusávající hlínu kolem výhonků, pečlivé zavlažování, ploty, které měly zadržet dobytek na pastvinách kolem prvních plantáží a budov kapitulní planety.

Touto dobou se už začal učit o obřím písečném červovi, kterého Sesterstvo tajně odvezlo z planety Rakis. Smrt toho červa zapříčinila vznik tvorů zvaných píseční pstruzi. Ti způsobovali současné rozšiřování pouště. Něco z této historie se dotýkalo jeho předchozího vtělení – muže, jemuž říkali „bašár“. Velkého vojáka, který zahynul, když ty příšerné ženské zvané Ctěné matre zničily Rakis.

Tega ta studia stejnou měrou fascinovala jako tížila. Cítil mezery sám v sobě, místa, která měla být zaplněna vzpomínkami. Ta prázdná místa na něj dotírala ve snech. A někdy, když se zasní, objevovaly se před ním tváře. Málem slyšel i slova. A občas znal jména některých věcí, aniž mu je někdo prozradil. Zvláště názvy zbraní.

V jeho vědomí sílily významné věci. Celá tato planeta se promění v poušť a tu změnu vyvolalo to, že Ctěné matre chtějí zabít Benegesserit'anky, které ho vytvořily.

Ctihodné matky, ovládající jeho život, ho často děsily – ty strohé postavy v černých rouchách, s modromodrým očima bez bělma. To má na svědomí koření, tvrdily.

Jen Odradová mu projevovala něco, co mohl považovat za náklonnost, a ta byla *hodně* významný člověk. Všichni ji nazývali Matka představená a on ji tak měl oslovovat také, pokud spolu nebyli o samotě v sadu. Tam jí mohl říkat prostě matko.

V jeho devíti letech, během ranní procházky v době sklizně, dorazili hned za třetí vyvýšeninou v jablono-vém sadu severně od Centrály do mělkého údolíčka beze stromů, bujícího nejrůznějšími rostlinami. Odradová mu položila ruku na rameno a zadržela ho na místě, odkud mohli obdivovat černé nášlapné kameny v zátočině řeky, klikatící se záplavou zeleně a drobných květin. Matka byla ve zvláštním rozpoložení, poznal jí to na hlase.

„Vlastnictví, to je zajímavá otázka,“ nadhodila. „Vlastníme tuto planetu, nebo ta planeta vlastní nás?“

„Líbí se mi, jak to tu voní,“ řekl jen.

Pustila ho a zlehka ho pobídla, aby vykročil dál. „Proto jsme to tu osázely, Milesi. Aromatickými bylinami. Pečlivě je studuj a vyhledej si je, až se vrátíš do knihovny. Ale ne, klidně na ně šlapej!“ pobídla ho, když se chystal vyhnout popínavce před sebou.

Položil nohu na zelené úponky a nadechl se pronikavé vůně.

„Jsou určeny k tomu, aby se po nich chodilo, pak vydávají vůni,“ řekla mu. „Proktorky tě učily, jak se vyrovnat se steskem. Řekly ti, že stesk často vyvolá nějaká vůně?“

„Ano, matko.“ Obrátil se a podíval se na místo, kam šlápl. „To je rozmarýn.“

„Jak to víš?“ zeptala se zaujatě.

Pokrčil rameny. „Prostě to vím.“

„Možná se projevuje tvá původní paměť,“ řekla s nadšením.

Pokračovali dál tím voňavým údolíčkem a Odradová zas promluvila zadumaně: „Každá planeta má svůj vlastní charakter, vtiskujeme jim prvky staré Země. Někde je to jen slabá črta, ale tady se nám to povedlo.“

Klekla si a ulomila větvičku jasně zelené rostliny. Rozdrtila ji v prstech a zvedla mu ji k nosu. „Šalvěj.“

Měla pravdu, ale netušil, jak to ví.

„Tu jsem cítil v jídle. Je to jako melanz?“

„Vylepšuje chuť, ale neúčinkuje na vědomí.“ Zvedla se a shlédla na něj ze své výšky. „Dobře si tohle místo zapamatuj, Milesi. Naše staré světy jsou zničeny, ale tady jsme zachytili kus našeho původu.“

Vycítil, že ho učí něco důležitého. Dnes několikrát mluvila o vlastnictví. Prozkoumal ten pojem, protože mu to nařídila proktorka. Věděl proč. Bylo to kvůli Yorgimu, chlapci z plantáží, který si s ním už dva roky den co den přicházel hrát. Yorgi, zhruba o rok mladší, staršího kamaráda očividně obdivoval a snažil se ho ve všem napodobovat. Ale nyní se skoro tři týdny neobjevil a Tega rozčilovalo, že mu to nikdo nevysvětlil.

„Chci svého kamaráda!“

„*Tvého* kamaráda?“ zeptala se proktorka tím jejich klamně mírným tónem. „Ty si myslíš, že Yorgiho *vlastníš*?“

Skoro hodinu pak rozebírali smysl vlastnictví.

Vzpomněl si na to a zeptal se Odradové: „Proč jsi uvažovala, jestli nás tahle planeta vlastní?“

„Mé Sesterstvo je přesvědčeno, že jsme správkyněmi půdy. Víš, co je to správce?“

„Něco jako Roitiro, Yorgiho otec. Yorgi říká, že jednou bude správkyní plantáže jeho nejstarší sestra.“

„Správně. Na některých planetách sídlíme déle než všichni ostatní lidé, ale jsme jen správci.“

„Když nevlastníte Kapitulu, kdo ji pak vlastní?“

„Nejspíš nikdo. Má otázka zní: Jak jsme se navzájem ovlivnily, mé Sesterstvo a tato planeta?“

Vzhlédl k ní a pak sklopil zrak ke svým rukám. Ovlivňuje ho snad Kapitula právě teď?

„Většina těch otisků je skryta hluboko v nás.“ Uchopila ho za ruku. „Pojď.“

Opustili voňavé údolíčko a vstoupili na Roitirovo panství. Šli a Odradová mluvila. Poslouchal, jen občas se na něco zeptal, vychutnával si ty chvíle, učil se o Bene Gesseritu, zvláště o této náladové ženě, které říkal matko.

Sesterstvo málokdy zakládá botanické zahrady, poučila ho. „Zahrady musí poskytovat mnohem víc než jen potěšení pro oči a nos.“

„Jídlo?“

„Ano, především nás živí. Zahrady produkují jídlo. To údolíčko tam vzadu zásobuje naše kuchyně.“

Cítil, jak do něj vplouvají její slova a vyplňují prázdná místa. Některé rostliny jsme vysázely pro naše potomky, vysvětlila mu. „Nemusí to být nutně pokrevní potomstvo.“ Vycítil plánování na stovky let dopředu: stromy na výměnu stavebních trámů, na zadržení vody, rostliny na zpevnění jezerních a říčních břehů, na ochranu ornice před deštěm a větrem, na udržení mořských břehů a dokonce i ve vodě, aby vytvořily prostředí pro rozmnožování ryb. Bene Gesserit myslel i na stromy poskytující stín a úkryt, vrhající zajímavé stíny na trávníky.

„Stromy a další rostliny pro všechny naše symbiotické vztahy.“

„Symbiotické?“ Toto slovo neznal.

Vysvětlila mu to pomocí toho, o čem věděla, že zná – výprav s ostatními na sběr hub.

„Houby rostou jen ve společnosti jistých kořenů. Každý druh má *symbiotický* vztah s nějakou rostlinou. Každá rostoucí věc si bere něco, co potřebuje, od jiné.“

Mluvila dál a dál a Miles, znuděný tím poučováním, nakopl trs trávy. Neušlo mu, jak na něj upřela svůj známý znepokojivý pohled. Dopustil se něčeho nepřístojného. Jak to, že je správně šlápnout na jednu rostoucí věc, a ne na jinou?

„Milesi! Tráva brání větru, aby zanesl úrodnou půdu na jiná místa, třeba na dno řek.“

Ten tón znal. Byl káravý. Sklopil zrak k trávě, kterou porušil.

„Tato tráva krmí náš dobytek. Některá dává semena, která jíme v chlebu a dalších jídlech. Jisté rákosové trávy slouží jako větrolamy.“

Tohle přece už zná! Aby ji rozptýlil, zeptal se: „Větrolamy?“

Neusmála se a on poznal, že ji neošidí. Rezignovaně poslouchal, jak pokračuje v lekci.

Existují rostliny s kořeny sahajícími do velkých hloubek, beroucí si výživu hluboko pod povrchem země.

„Statkáři kdysi tvrdili, že jejich vinná réva a některé ovocné keře mají kořeny, které si berou vodu až z ‚pekla‘, kradou ji zatraceným duším.“

„A vážně tomu věřili?“ Proktorky missionarie mu řekly, že duše je jen iluze.

„Možná, ale naučili nás, že nikdy nemáme zavlažovat, pokud si rostlina dokáže poradit sama. Když nezavlažujeme, vyroste sladší ovoce, bohatší na látky, které potřebuje naše tělo.“

Zase to zavlažování. Nasměrovala ho zpátky k poušti. Zastavila ho pod jabloní obtíženou ovocem a Teg svědomitě poslouchal, snažil se vysloužit si zpět její přízeň.

Až přijde poušť, vysvětlovala, vinná réva, jejíž hlavní kořeny sahají několik set metrů hluboko, nejspíš zahyne jako poslední. První odejdou sady.

„Proč musí umřít?“

„Aby uvolnily místo důležitějšímu životu.“

„Písečným červům a melanži.“

Viděl, jak ji potěšilo, že ví o vztahu mezi písečnými červy a kořením, které Bene Gesserit potřebuje ke své existenci. Nebyl si jistý, k čemu přesně je nutné, ale představl si kruh: *od písečného červa k písečnému pstruhovi, k melanži a zase zpátky*. A Bene Gesserit si z toho kruhu bere, co potřebuje.

Všechno to poučování ho už unavovalo, a tak se zeptal: „Jestli tohle všechno stejně uhyne, proč mám chodit do knihovny a učit se, jak se to jmenuje?“

„Protože jsi člověk a lidé v sobě mají hlubokou potřebu třídit, jako přírodovědec Linné, přiřazovat všemu označení, latinské či jiné.“

Věděl, že existoval prastarý jazyk zvaný latina, ale jméno Linné mu musela hláskovat. Připomněla mu: „Vyhledej si to.“

„Proč musíme věci tak pojmenovávat?“

„Protože tím, že je pojmenujeme, si je přivlastníme. Přebíráme vlastnictví, které může být zavádějící a nebezpečné.“ A zase to *vlastnictví*.

„Moje ulice, moje jezero, moje planeta, můj kamarád,“ řekla maličko přezíravě. „Má nálepka navždycky.“

Škulbl sebou, když řekla „můj kamarád“, ale ona s ním ještě neskončila. „Nálepka, kterou dáš nějakému místu nebo věci, nemusí vydržet ani celý tvůj život, leda jako zdvořilý ústupek dobyvatelů... nebo jako něco, na co vzpomínáme se strachem.“

„Duna,“ řekl.

„Jsi bystrý!“

„Dunu spálily Ctěné matre.“

„A s námi provedou totéž, jestli nás najdou.“

„Nenajdou, když budu váš bašár!“ Vyhrkl ta slova bez rozmýšlení, ale jakmile byla venku, cítil, že možná platí. Záznamy v knihovně tvrdily, že se nepřátelé roztřásli, sotva se bašár objevil na bitevním poli.

Jako by věděla, na co myslí, pronesla: „Bašár Teg byl stejně pověstný i tím, že uměl vytvořit situace, kdy žádné bitvy nebylo třeba.“

„Ale bojoval s vašimi nepřáteli.“

„Nikdy nezapomeň na Dunu, Milesi. Tam zahynul.“

„Já vím.“

„Přiměly tě proktorky už studovat Caladan?“

„Ano. V mém dějepise se mu říká Dan.“

„Nálepky, Milesi. Jména jsou zajímavou připomínkou, ale většina lidí nenachází souvislosti. Nudná historie, co? Jména jsou ale užitečná vodítka, hlavně pro takové, jako jsi ty.“

„Ty jsi taky taková jako já?“ Tahle otázka ho trápila už dlouho, ale teprve teď ji formuloval slovy.

„Jsme Atreidové, ty i já. Pamatuji na to, až se vrátíš ke svému studiu Caladanu.“

Když prošli zpátky sady a pastvinou a dostali se na pahorek s větvemi zarámovanou vyhlídkou na Centrálu, sledoval Teg správně komplex a jeho plantáže novým pohledem. Myslel na to, když pokračovali dál mezi ploty k oblouku První ulice.

„Živoucí drahokam,“ tak říkala Odradová Centrále.

Prošli pod obloukem a on vzhlédl ke jménu ulice, vypálenému do brány. Bylo to galašsky, elegantními, plynulými tahy, zdobným písmem Bene Gesseritu. Všechny ulice a budovy byly označeny stejným písmem.

„Není důvod, proč by to mělo být nevzhledné,“ vysvětlila Odradová, když se zeptal, proč to tak udělaly.

„Kde jste se naučily psát jména takhle?“

„Před tisíci a tisíci lety. Naučily jsme se to od umělců, jejichž jména si pamatujeme jenom my.“

Uvědomil si, že naráží na zděděné vzpomínky. Na tu úžasnou věc, kterou tyhle ženy berou tak nenuceně.

Jak se tak rozhlížel po Centrále, po tančící fontáně na náměstí před nimi, po elegantních detailech, vycítil hloubku lidské zkušenosti. Bene Gesserit učinil z tohoto místa posilující prostředí takovými způsoby, které Teg ještě nedokázal pochopit. To, co se naučil při studiu nebo při vycházkách do sadů, to prosté i to složité, dostávalo jiný rozměr. Byla to skrytá mentatská reakce, ale on to nevěděl, jen cítil, že jeho nevyčerpatelná paměť posunula jisté vztahy a přebudovala je. Náhle se zastavil a ohlédl se tam, odkud přišli – na sad orámovaný obloukem ulice. Všechno to spolu souviselo. Odpadní vody centrály produkovaly metan a hnojivo. (Prohlédl si to zařízení se svou proktorkou.) Metan poháněl čerpadla a částečně zajišťoval chlazení.

„Na co se to díváš, Milesi?“

Nevěděl, jak odpovědět. Ale vybavil si jedno podzimní odpoledne, kdy ho Odradová vzala do toptéry nad Centrálu, vyprávěla mu o těchto vztazích a poskytla mu „přehled“. Tehdy to pro něj byla jen slova (další z jejích *lekci*!), ale nyní ta slova dostala význam.

„Je to nejbliž uzavřenému ekologickému okruhu, jaký dokážeme vytvořit,“ řekla mu tehdy v toptěře. „Satelity Řízení počasí to monitorují a řídí toky.“

„Proč tam stojíš a díváš se na sad, Milesi?“ Před jejím velitelským hlasem neměl obranu.

„Tehdy v ornitoptěře jsi říkala, že je to krásné, ale nebezpečné.“

Letěli spolu jenom jednou, hned pochopila, na co naráží. „*Ten ekologický kruh.*“

Obrátil se a vzhlédl k ní, čekal.

„Uzavřený,“ dodala. „Jak je lákavé postavit vysoké zdi a vyloučit každou změnu. Hnít tady ve svém uspokojivém pohodlíčku.“

Její slova ho znepokojila. Měl dojem, že už je někdy slyšel... na nějakém jiném místě s jinou ženou, která ho držela za ruku.

„Uzavřenost jakéhokoli druhu je živnou půdou pro nenávist vůči všemu zvenčí,“ řekla. „Nese to hořké plody.“

Ne přesně stejná slova, ale táž lekce.

Vykročil pomalu po boku Odradové, ruka se mu potíla v její dlani.

Jeho mysl znovu provedla ten zvláštní posun, reorganizovala údaje, vytvořila nové vztahy. Mentatská síla ho tlumila, zatímco se děly ty vnitřní změny. Podzim: usměrňovaný a zasazený v cyklu ročních období. Brzy nastane čas sklizně – období se střídala jako na kolotoči a stejně tak se otáčela kolečka v jeho mysli. Vše se řídilo potřebami zahrad a sadů, další věci byly až druhořadé.

„Proč jsi tak zaražený, Milesi?“

„Jste rolníci,“ vyhrkl. „Vy v Bene Gesseritu jste vlastně rolníci.“

Okamžitě pochopila, co se stalo. Projevil se jeho mentatský výcvik, aniž si to sám uvědomoval. Lepší bude zatím to nezkoumat. „Staráme se o všechno, co roste, Milesi. Jsi velice bystrý, že jsi to pochopil.“

Když se rozcházel, ona zpátky do své věže, on do svých prostor ve školní sekci, oznámila mu: „Řeknu tvým proktorkám, aby položily větší důraz na drobná využití síly.“

Nechápal to. „Ale já už cvičím s laserpaly. Říkají, že mi to jde moc dobře.“

„To vím. Ale jsou zbraně, které nemůžeš držet v ruce. Udržíš je jedině v mysli.“

Pravidla budují pevnosti, za jejichž hradbami si omezené mysli vytvářejí satrapie. Je to nebezpečná záležitost i za nejlepších dob, za krizí pak přímo katastrofální.

BENEGESSERITSKÝ KODEX

V ložnici Velké ctěné matre vládla temnota. Logno, velkodáma a vrchní pobočnice Nejvyšší, vešla dovnitř z neosvětlené chodby, jak jí bylo nařízeno, a když viděla tmu, otrásla se. Tyto porady v temnotě ji děsily a věděla, že z toho má Velká ctěná matre škodolibou radost. Nemohl to být však jediný důvod, proč tu vládla tma jako v hrobě. Bojí se snad Velká ctěná matre nějakého útoku? Několik Nejvyšších bylo zavražděno v posteli. Ne... nejde jen o to, i když to mohlo ovlivnit výběr místa.

Ze tmy se ozývalo bručení a sténání.

Některé Ctěné matre se pošklebovaly, že Velká ctěná matre sdílí postel s futárem. Logno to nevyučovala. Tato Velká ctěná matre si troufala ledacos. Copak nezachránila některé ze zbraní z katastrofického Rozptylu? Ale futár? Sestry věděly, že futáři se nenechají spoutat sexem. Aspoň ne sexem s lidmi. Mohla by to však být cesta, jakou použili Nepřátelé mnoha tváří. Kdo ví?

V ložnici to páchlo kožešinou. Logno za sebou zavřela dveře a čekala. Velká ctěná matre jistě nechce být rušena v čemkoli, co tu pod rouškou tmy provádí. *Ale dovolila mi, abych jí říkala Dámo.*

Další zasténání, po něm se ozvalo: „Sedni si na zem, Logno. Ano, tam u dveří.“

Vážně mě vidí, nebo jenom hádá?

Logno neměla odvalu to zkoušet. *Jed. Tím ji jednoho dne dostanu. Je opatrná, ale nechá se rozptýlit.* Sestry se nad tím budou možná ošklíbat, jed je však akceptovatelný nástroj nástupnictví... pokud nástupce disponuje i jinými prostředky, jak si udržet nadvládu.

„Logno, ti Iksané, se kterými jsi dneska mluvila, co říkali o Zbrani?“

„Nechápu její funkci, Dámo. Nevysvětlila jsem jim to.“

„Jistěže ne.“

„Navrhneš znova, aby se Zbraň a Nálož spojily?“

„Posmíváš se mi, Logno?“

„Dámo! To bych nikdy neudělala.“

„To doufám.“

Ticho. Logno věděla, že obě uvažují o stejném problému. Katastrofu přežilo jen tři sta kusů Zbraně. Každá se dala použít jenom jednou, pokud ovšem Rada (která přidělovala Nálož) souhlasila s jejím nabitím. Velká ctěná matre, která ovládala Zbraň, tak disponovala jen polovinou té děsivé síly. Zbraň bez Nálože byla jen malá černá trubice, která se unesla v jedné ruce. Vybavená Náloží byla schopna vyklestit pás nekrvavé smrti v rámci svého omezeného dosahu.

„Ti s mnoha tvářemi,“ zamumlala Velká ctěná matre.

Logno kývla do tmy, z níž vycházelo mručení.

Možná mě vidí. Nevím, co ještě zachránila, nebo čím ji vybavili Iksané.

A Nepřátelé mnoha tváří, necht' jsou na věky prokleti, ti způsobili tu katastrofu. Oni a jejich futáři! Ta lehkost, s níž byly zkonfiskovány všechny Zbraně, až na malou hrstku! Neskutečná síla. *Musíme se dobře vyzbrojit, než se vrátíme do té bitvy. Dáma má pravdu.*

„Ta planeta – Buzzell,“ ozvala se Velká ctěná matre.
„Víš jistě, že není chráněná?“

„Nezaznamenaly jsme žádnou obranu. Pašeráci tvrdí, že chráněná není.“

„Ale je tak bohatá na súkameny!“

„Tady ve Starém impériu si lidé málokdy troufnou zaútočit na čarodějnice.“

„Nevěřím, že jich je na té planetě jenom pár! Je to nějaká past.“

„To se nikdy nedá vyloučit, Dámo.“

„Já pašerákům nevěřím, Logno. Vezmi pár dalších a zkus tu věc znova na Buzzellu. Čarodějnice jsou možná slabé, ale hloupé podle mě nejsou.“

„Ano, Dámo.“

„Řekni Iksanům, že nás nepotěší, pokud se jim nepovede okopírovat Zbraň.“

„Ale bez Nálože, Dámo...“

„O to se postaráme, až bude třeba. Teď odejdi.“

Logno zaslechla syčivé „Ssssst!“, když vycházela. I šerá chodba jí připadala po té ložnici vítaná, zamířila za světlem.

*Máme sklony přizpůsobovat se tomu nejhoršímu
v těch, proti nimž stojíme.*

BENEGESSERITSKÝ KODEX

Zase ty vodní obrazy!

*Měníme celou tuhle zatracenou planetu v poušť,
a mně se zjevují vodní obrazy!*

Odradová seděla ve své pracovně uprostřed obvyklého ranního ruchu a cítila Mořské dítě plující na vlnách, omývané jimi, nesené jimi. Ty vlny měly barvu krve. To Mořské dítě v ní předvíдалo krvavé časy.

Věděla, kde se berou ty obrazy: z dob, než Ctihodné matky ovládly její život, z dětství stráveném v nádherném domově na mořském pobřeží Gammu. Navzdory tíživým starostem se neubránila úsměvu. Ty ústřice, které připravoval otec! Dušené ústřice, které dosud milovala.

Nejvíce si z dětství pamatovala výpravy na moře. Plavba po vlnách jaksi oslovovala její nejvnitřnější já. Houpání vody, neomezené obzory se zvláštními novými místy ležícími hned za nimi, vzrušující nádech nebezpečí ve vši vodě kolem. To všechno dohromady v ní vzbudilo přesvědčení, že je Mořské dítě.

Otec tam byl také klidnější. A máma Sibia šťastnější, tvář obrácenou do větru, tmavé vlasy jí poletovaly kolem hlavy. Z těch časů sálal pocit vyrovnanosti, konejšívý vzkaz v jazyce starším než nejletitější zděděné vzpomínky Odradové: „*Toto je moje místo, můj živel. Jsem Mořské dítě.*“

Z těch časů vycházelo její osobní pojetí duševního zdraví. *Schopnost udržet rovnováhu na cizích mořích.*

Schopnost udržet si své nejryzejší já i tvář v tvář nejnečekanějším vlnám.

Máma Sibia dala Odradové tuto schopnost dávno předtím, než přišly Ctihodné matky a odvedly si toho „utajeného atreidského potomka“. Máma Sibia, jenom náhradní matka, naučila Odradovou mít ráda sama sebe.

V benegesseritské společnosti, kde byla podezřelá jakákoli podoba lásky, to zůstávalo jejím největším tajemstvím.

V jádru jsem spokojená sama se sebou. Nevadí mi být sama. Ne že by jakákoli Ctihodná matka byla kdy doopravdy sama, poté co ji melanžová agonie zaplavila zděděnými vzpomínkami.

Ale máma Sibia a ano, i táta, kteří sloužili jako *in loco parentis* pro Bene Gesserit, vštípili své svěřenkyni během těch utajených let velikou sílu. Ctihodným matkám pak stačilo ji jen rozvinout.

Proktorky se pokusily z Odradové vykořenit její „hlubokou touhu po osobním příbuzenství“ a nakonec se jim to nepodařilo. Nevěděly to jistě, ale podezření se nezbařily. Nakonec ji poslaly na AI Dhanab, planetu, která úmyslně napodobovala to nejhorší ze Salusy Secundus, aby byla formována v místě neustálých zkoušek. V některých ohledech to bylo místo horší než Duna: vysoké útesy a suché rokly, horký vítr a mrazivý vítr, příliš málo, nebo zase příliš mnoho vlhkosti. Sesterstvo to považovalo za zkušební půdu pro ty, kdo měli přežít na Duně. Ale nic z toho neoslovilo to tajné jádro v Odradové. Mořské dítě zůstalo nedotčené.

A právě to Mořské dítě mě teď varuje.

Má to být jasnovidné varování?

Odjakživa byla nadána tím *kouskem talentu*, tím drobným mrazením, které upozorňovalo, že se blíží nějaká hrozba Sesterstvu. Atreidské geny jí připomínaly svou přítomnost. Je to hrozba Kapitule? Ne... To svrbění, které si nemohla poškrábat, jí prozrazovalo, že nebezpečí hrozí jiným. Přesto to bylo důležité.

Snad planetě *Lampadas*? Její střípek nadání to nedokázal určit.

Genetické expertky se pokusily vymazat tu nebezpečnou jasnovidnost z atreidské linie, ale jen s malým úspěchem. „Netroufáme si riskovat vznik dalšího Kwisatzes Haderacha!“ Věděly o té zvláštnosti u své Matky představené, ale její předchůdkyně Tarazová jim poradila, aby „obezřetně využívaly jejího nadání“. Tarazová byla přesvědčena, že prorocké schopnosti Odradové slouží jen pro varování před nebezpečími hrozícími Bene Gesseritu.

Odradová souhlasila. Zažívala nechtěné okamžiky, když zahlédla záblesky hrozeb. Záblesky. A poslední dobou měla i sen.

Byl to živý, opakující se sen, všechny smysly se jí vyhladily na to, co se jí odehrávalo v mysli. Kráčela přes propast po laně a někdo (netroufala si ohlédnout se a zjistit, kdo to je) se k ní blížil zezadu se sekerou a chystal se lano přetnout. Cítila pod bosýma nohama drsná zkroutěná vlákna lana. Cítila studený vítr, který nesl pach spáleniny. A *věděla*, že ten se sekerou se blíží!

Každý riskantní krok si od ní žádal veškerou energii. Krok! Krok! Lano se houpalo a ona roztáhla ruce, snažila se udržet rovnováhu.

Jestli spadnu, spadne i Sesterstvo!

Bene Gesserit skončí v propasti pod lanem. Stejně jako každá živoucí věc i Sesterstvo musí jednou zahynout. A Ctihodná matka si to netroufala popírat.

Ale ne tady. Ne pádem, ne přeřatým lanem. Nesmíme dopustit, aby to lano bylo odseknuto! Musím se dostat přes propast, než dorazí ten sekerník. „Musím! Musím!“

Tady sen pokaždé končil, v uších jí zněl vlastní hlas, když se probudila ve své ložnici. Prochladlá, ne zpocená. Ani v agonii noční můry nedovolovala benegesseritská sebekázeň zbytečné tělní projevy.

Vnímala teplotu v místnosti. Vůbec tam nebylo chladno. Byla to subjektivní reakce na ten vítr nad propastí. Prochladlá těla se nepotí.

Jak tak seděla ve své pracovně a vzpomínala na ten sen, cítila za metaforou tenkého provazu hlubokou realitu: *To jemné vlákno, na němž vleču osud mého Sesterstva.* Mořské dítě vycítilo blížící se noční můru a přispěchalo

s obrazy krvavých vod. To nebylo žádné nicotné varování. Bylo hrozné. Chtělo se jí vstát a křiknout: „Schovejte se v trávě, kuřátka! Utíkejte! Utíkejte!“

Co by na to asi řekly pozorovatelky?

Povinnosti Matky představené si žádaly, aby zamaskovala třas klidnou tvář a dělala, jako by na ničem nezáleželo, jen na záležitostech, které se rozkládaly před ní na stole. Panice je třeba se vyhnout! Ne že by v těchto dobách bylo některé z jejích naléhavých rozhodnutí nedůležité. Ale musela zachovat chladnou hlavu.

Klid, klid, klid!

Některá z jejích kuřátek se už rozprchla, rozutekla se do neznáma. Sdílené životy ve zděděných vzpomínkách. Zbytek jejích kuřátek tady na Kapitule pozná, kdy se dát na útěk. *Až budeme odhaleny.* Jejich chování pak povede bezprostřední nutnost. Jediné, na čem opravdu záleží, je jejich jedinečný výcvik. To je jejich průprava, na niž se mohou spolehnout.

Mohla učinit patřičná preventivní opatření, vyslat jejich *vajíčka* do toho nekonečného Rozptylu, kde vznikly Ctěné matre, ale vejce, na němž doopravdy záleželo, zůstávalo tady na Kapitule. Archivy se dají nahradit (a už se to stalo). Zděděné vzpomínky vytrvaly.

Každá nová buňka Bene Gesseritu, ať se dostala kamkoli, byla odhodlaná stejně jako Kapitula: raději totální zkáza než podřízení. Běsnící požár zahltí sám sebe těmi drahocennými těly a záznamy. Dobytel nalezne jen nepotřebné trosky, zkroucené zbytky pokryté popelem.

Některé Sestry z Kapituly snad uniknou. Ale utíkat ve chvíli útoku – jak marné!

Klíčové osoby stejně sdílely zděděné vzpomínky. Příprava. Matka představená se tomu vyhýbala. *Z důvodů morálky!*

Kam utéct? To byla zásadní otázka. Pokud Ctěné matre dopadnou gholu Idaha nebo nového gholu Tega, možná už žádná z nich nikdy nenajde místo, kde se ukrýt.

Zlostné zoufalství napovídalo: „Měly jsme Idaha zabít v okamžiku, kdy jsme ho získaly! Nikdy jsme neměly vypěstovat gholu Tega.“

Její podezíravost sdílely jen členky Rady, nejbližší poradkyně a některé pozorovatelky, ti hlídací psi. Stavěly se k tomu s výhradami. Nikdo si těmi dvěma gholy nebyl úplně jistý, dokonce ani poté, co nechaly zaminovat nekoráb.

Byl Teg v těch posledních hodinách před svým hrdinským sebeobětováním schopen *vidět* to, co se vidět nedalo (včetně nekorábů)? *Jak věděl, kde se s námi v té poušti Duny setkat?*

A pokud to dokázal Teg, pak nebezpečně nadaný Duncan Idaho se svými nesčetnými generacemi nahromaděných atreidských (a dalších, neznámých) genů mohl také na tuto schopnost narazit.

Možná bych to zvládla sama!

V náhlém šoku si Odradová poprvé uvědomila, že Tamalanová a Bellondová sledují svou Matku představenou se stejnými obavami, s nimiž ona sama pozoruje oba gholy.

Pouhé vědomí, že by se to mohlo stát – že by nějaký člověk dokázal být tak hypersenzitivní, aby odhalil nekoráby a další formy krytí –, by dokázalo rozkolísat jejich vesmír. A Ctěné matre by to rozhodně přimělo k útěku. Ve vesmíru je rozptýleno nesčetně mnoho Idahových potomků. Odjakživa si stěžoval, že není „žádný zatracený hřebec Sesterstva“, ale mnohokrát pro ně pracoval.

Vždycky si myslel, že to dělá pro sebe. A možná tomu tak bylo.

Kterýkoli potomek atreidské rodové linie v sobě mohl mít tu schopnost, která se podle názoru Rady rozvinula v Tegovi.

V propasti pod tenkým lanem Matky představené číhaly ostré bodce. Zděděné vzpomínky k tomu všemu dodávaly varování. *Snová realita je realita jiného času.* V duchu uslyšela dávná slova lady Jessiky určená jejímu synovi, Paulu Muad'Dibovi: „Takhle tě to naučili?“ Ta slova vrátila její mysl zpátky do pracovny.

Kam se ty měsíce a roky poděly? A dny. Nadchází další sklizeň a Sesterstvo zůstává ve své příšerné dřímotě.

Odradová si uvědomila, že už dopoledne pokročilo, dolehly k ní zvuky a pachy Centrály. Lidé tam na chodbě. Kuřata a zelí vařící se ve společné kuchyni. Všechno jako normálně.

Co je normální pro někoho, kdo se i v těchto chvílích zabývá obrazy vody? Mořské dítě nemohlo zapomenout na Gammu, na vůně, na pach mořských řas ve větru, na ozón, který obohacoval každý nádech kyslíkem, na tu úžasnou svobodu v lidech kolem, tak patrnou v tom, jak chodili a mluvili. Hovory na moři působily jaksi mnohem hlouběji, i když tomu nikdy nepřišla na kloub. Dokonce i nezávazné tlachání mělo své hlubší prvky, oceánskou výřečnost, plynulou jako proudy vody pod kýlem.

Odradová cítila povinnost pamatovat si, jak její tělo plulo po tom moři dětství. Potřebovala znovu nabýt síly, které tehdy znala, nabrat ty posilující schopnosti, jež získala v nevinnějších dobách.

Jako by zas ležela obličejem dolů ve slané vodě, zadržovala dech, jak nejdéle mohla, plula v mořem omývaném *nynějšku*, který odplavoval všechna soužení. Zaplavil ji neskonale klid.

Pluji, tedy jsem.

Mořské dítě varovalo a Mořské dítě napravovalo. Aniž by si to připustila, zoufale potřebovala nápravu.

Minulý večer si Odradová všimla vlastní tváře, zrcadlící se v okně pracovny. Šokovalo ji, jak se jí věkem, povinnostmi a únavou propadly tváře a klesly koutky úst. Smyslné rty byly tenčí, jemné rysy se protáhly. Jen ty modromodré oči zářily pronikavě jako dřív a pořád byla vysoká a svalnatá.

Z náhlého popudu praštila po ovladačích a zadívala se na projekci nad stolem: nekoráb kotvící v kosmickém přístavu Kapituly – viditelný v tomto nehybném stavu, ne však pro jasnovidné pátrače a nástroje, které napodobovaly jejich schopnost.

Plavidlo trůnilo na zemi, obří těleso plné záhadné masinérie mimo Čas. Groteskní hrouda. Čekalo by se, že taková věc bude hladká jako vejce, ale není. Projekce

ukazovala neuspořádané nakupení exotických slitin, výčnělků a výstupků bez zřejmého účelu.

Za ty roky téměř v nečinnosti vytlačila loď v přistávací ploše velkou prohloubeninu, v níž byla téměř vklíněna. Bylo to velikánské plavidlo, jeho motory pracovaly jen tak, aby ho udržely skryté před jasnoživými pátrači (zvláště před gildovními kormidelníky, kteří by Bene Gesserit s velkým potěšením zaprodali). Pohotovostní stav nekorábu nestačil na to, aby splynul s okolím, aby imitoval hlínu, kameny a skály. *Spíše aby imitoval horu.*

Proč si ten obraz právě teď vyvolala?

Kvůli třem bytostem, které v ní byly uzavřeny – Scytaleovi, poslednímu přeživšímu tleilaxanskému Pánovi, Murbelle a Duncanu Idahovi. Ti dva tvořili sexuálně svázaný pár, uvězněný ve vzájemné pasti stejně jako v nekorábu.

Není to jednoduché, nic z toho.

Velké činy Bene Gesseritu nemívaly jednoduchá vysvětlení. Nekoráb a jeho smrtelní obyvatelé se dali označit za hlavní úsilí. Nákladné. Velice nákladné na energii i v tomto režimu.

Zavedení úsporných opatření u všech těchto nákladů svědčilo o energetické krizi. Tohle dělalo vrásky Bellondové. Zaznívalo jí to v hlase, i když mluvila co nejobektivněji: „Jsme na minimu, není kde se omezit!“ Každá Benegesseritanka věděla, že se na ni upírá přísné účetní oko a s nesouhlasem sleduje odtékající životaschopnost Sesterstva.

Do pracovny vkráčela neohlášeně Bellondová se svítkem riduliánských krystalových záznamů pod levou paží. Vešla, jako by podlahu nesnášela, dupala po ní, jako by chtěla říct: „Tumáš! To ti patří! A ještě!“ Trestala podlahu za to, že se ocitla pod jejím nohami.

Odradová cítila, jak se jí svírá hrud', když viděla výraz v jejích očích. Bellondová hodila záznamy na stůl, až to plesklo.

„Lampadas!“ vyhrkla bolestně.

Odradová nemusela svítek ani otvírat. *Krvavé vody Mořského dítěte se staly skutečností.*

„Přežil někdo?“ zeptala se napjatě.

„Nikdo.“ Bellondová se zhroutila do židlopsi, který stál u stolu.

Vešla Tamalanová a usedla vedle ní. Obě vypadaly přepadle.

Nikdo nepřežil.

Odradová si dovolila se otřást, postupovalo to od hrudi až po chodidla. Nedbala na to, že ostatní vidí tak vypovídající reakci. Pracovna už zažila horší věci.

„Kdo to nahlásil?“ zeptala se.

Bellondová odpověděla: „Přišlo to od zvěď CHOAM se speciální značkou. Tu informaci dodal bezpochyby rabbi.“

Odradová nevěděla, jak zareagovat. Vyhlédla ze širokého arkýřového okna za svými společníci a uviděla měkké poletující vločky. Ano, jak případné, že tahle zpráva došla spolu s nastupující zimou.

Sestry z Kapituly neměly z náhlého nástupu zimy radost. Řízení počasí muselo z nutnosti nechat prudce klesnout teplotu. Žádný postupný přechod do zimy, žádné slitování s rostlinami, které teď musely podstoupit mrazivý spánek. Každou noc bylo o tři nebo čtyři stupně chladněji. Stačil týden a všechny je to uvrhlo do zdánlivě nekonečného chladu.

Stejně mrazivého jako zpráva o Lampadu.

Jedním z následků tohoto posunu počasí byla mlha. Viděla, jak se rozptyluje spolu s náhlým nápirem sněžení. Velice matoucí počasí. Rosný bod se přiblížil teplotě vzduchu a mlha se převalila do zbylých vlhkých míst. Zvedla se od země jako závoj a táhla se bezlistými sady jako jedovatý plyn.

Sestry šly po své práci maličko rozhozené, před novicami to dobře skrývaly, ale Matce představené jejich mizérie nešla. V Radě byly všechny nabroušené, popudlivé, na chodbách si neustupovaly z cesty. Všechno to bylo nesmírně dětinské a nakonec se tomu zasmály, trochu pročistily vzduch, ale chlad té náhlé zimy a neustávající hrozba ze strany Ctěných matre zůstávaly.

Vůbec nikdo nepřežil?

V odpověď na tázavý pohled Matky představené Bellondová jen zavrtěla hlavou.

Lampadas – klenot v síti planet Sesterstva, domov jejich nejoceňovanější školy, proměněný v další hroudu popela a ztvrdlé strusky bez života. A bašár Alef Burzmali s celou svou pečlivě vybranou obranou. *Všichni mrtví?*

„Všichni mrtví,“ potvrdila Bellondová.

Burzmali, oblíbený žák starého bašára Tega, zahynul, prostě jen tak. Lampadas se svou úchvatnou knihovnou, skvělými učitelkami, výtečnými studentkami... všechno pryč.

„I Lucillová?“ zeptala se Odradová. Ctihodná matka Lucillová, zástupkyně rektorky Lampadu, měla instrukce utéct při prvních známkách potíží a vzít s sebou co nejvíce odsouzených ke zkáze, kolik jen mohla pojmut do zděděných vzpomínek.

„Zvědové tvrdí, že zahynuli všichni,“ tvrdila Bellondová.

Byl to mrazivý vzkaz ostatním Benegesserit'ankám: „Příště můžete být na řadě vy!“

Jak může být nějaká lidská společnost necitlivá vůči takové brutalitě? uvažovala Odradová. Představila si tu zprávu podanou u snídani na nějaké základně Ctěných matre. „Byla zničena další planeta Bene Gesseritu. Údajně deset miliard mrtvých. To je tento měsíc celkem šest planet, že? Podala bys mi smetanu, moje milá?“

Odradová vzala zprávu s pohledem téměř skelným hrůzou a prolétla ji. *Je od rabbiho, o tom není sporu.* Opatrně ji odložila a podívala se na své poradkyně.

Bellondová – stará, tlustá a růžovoučká, mentat a archivářka, začala poslední dobou nosit brýle na čtení, nedbala na to, co to o ní vypovídá. Zašklebila se, odhalila krátké zuby, řekla tím víc než slovy. Neušla jí reakce Matky představené na zprávu. Nejspíš bude požadovat odvetu ve stejném duchu. Od osoby, pověstné svou vrozenou krutostí, by se to dalo čekat. Potřebovala dotlačit zpátky do mentatského stavu mysli, v němž bude uvažovat analytičtěji.

Svým způsobem má Bell pravdu, pomyslela si Odradová. Ale to, co mám na mysli já, se jí líbit nebude. Musím si dát pozor na to, co teď řeknu. Je příliš brzo odhalit můj plán.

„Jsou situace, kdy jedna krutost může otupit druhou,“ řekla Odradová. „Musíme to pečlivě promyslet.“

Tak! Tím předešla Bellině výbuchu.

Tamalanová se v křesle malinko zavrtěla. Odradová se na ni podívala. Tam, vyrovnaná pod maskou vážné trpělivosti. Sněhobílé vlasy lemující úzkou tvář, obrázek letité moudrosti.

Odradová prohlédla tu masku a viděla nesmírný nesouhlas, postoj prozrazující, že se jí nelíbí nic z toho, co viděla a slyšela.

Na rozdíl od zvnějšku měkkého těla Bellondové působila Tamalanová pevně a kostnatě. Udržovala se ve formě, svalnatá, jak jen to šlo. Ale výraz v jejích očích to popíral: *nádech couvání, stahování se ze života*. Ano, si ce dosud vše pozorovala, ale něco v ní zahájilo konečný ústup. Její pověstná inteligence se proměnila v jistou mazanost, spoléhala především na minulá pozorování a minulá rozhodnutí než na to, co viděla v bezprostřední přítomnosti.

Musíme začít připravovat náhradu. Bude to Sheeana, myslím. Sheeana je mladá a působí slibně. A pochází z Duny.

Odradová se soustředila na huňatá obočí Tamalanové, která jí visela nad víčky a skrývala pohled. *Ano, Sheeana nahradí Tamalanovou.*

Tamalanová to rozhodnutí přijme, s vědomím složitých problémů, které musí vyřešit. Odradová věděla, že až to oznámí, bude stačit připomínka, jak těžká je jejich krize.

Bude mi chybět, sakra!

Nepoznáte historii, pokud nezjistíte, jak vůdci plynou s jejími proudy. Každý vůdce potřebuje lidi zvenku, aby podpořili jeho vedení. Pohleďte na mou kariéru: byl jsem vůdce a zároveň člověk zvenku. Nemyslete si, že jsem vytvořil jen církevní stát. To byla moje povinnost coby vůdce a já napodobil historické modely. Barbarské umění mé doby mě prezentovalo coby cizince. Oblíbená poezie: epeje. Oblíbený divadelní vzor: heroismus. Tanec: nevázaný a divoký. Povzbuzující prostředky, aby lidé vycítili, co jsem jim vzal. A cože jsem jim vzal? Právo vybrat si roli v dějinách.

LETO II. (TYRAN), PŘEKLAD VETHER BEBE

Já umřu! pomyslela si Lucillová.

Prosím, drahé Sestry, nedopusťte, ať se to stane dřív, než předám to vzácné břemeno, které nosím v mysli!

Sestry!

V Bene Gesseritu se málokdy mluvilo o pojetí rodiny, ale ta myšlenka existovala. V genetickém smyslu byly spřízněny. A díky zděděným vzpomínkám často věděly, jakým způsobem. Nepotřebovaly zvláštní termíny jako „nevlastní sestřenice“ či „prateta“. Nahlížely na vztahy stejně, jako tkadlena sleduje své plátno. Uvědomovaly si, jak osnova a útek tvoří látku. Spíše než rodina to byla látka Bene Gesseritu, ta tvořila Sesterstvo, ale byl to ten starý rodinný instinkt, ten představoval osnovu.

Lucillová teď myslela na své Sestry jen jako na rodinu. A rodina potřebuje to, co nese v mysli.

Byla jsem blázen, že jsem vyhledala útočiště na Gammu!

Ale její poškozený nekoráb už nebyl schopen dobelhat se dál. Jak ďábelsky marnotratné byly Ctěné matre! Děsila ji jejich zášť, kterou to naznačovalo.

Únikové cesty kolem Lampadu byly plné smrtících pastí, okraj mimoprostoru posetý malými neglóby, každý byl vybaven projektorem silového pole a laserpalem, spouštějícím se kontaktem. Vpluješ do pole, zaplaví tě němá ničivá exploze. Nákladné, ale účinné! Spojeným

účinkem explozí se dokonce i obří gildovní koráb promění ve zmrzačenou trosku v prázdnotě. Obranné analytické systémy její lodi odhalily povahu té pasti příliš pozdě, ale stejně měla štěstí.

Nepřipadala si však moc šťastně, jak tak vyhlížela z okna v patře odlehlého statku na Gammu. Okno bylo otevřené a odpolední vánek s sebou nesl nevyhnutelný pach paliva a čehosi špinavého v kouři ohně tam venku. Harkonnenové vtiskli svou mastnou stopu do této planety tak hluboko, že se už nikdy neodstraní.

Její místní kontakt měl být súkovský doktor, ale věděla, že je něco mnohem víc, něco tak tajného, že o tom věděl jen omezený počet zasvěcených v Bene Gesseritu. Ta vědomost měla speciální klasifikaci: *Tajemství, o nichž nemluvíme, ani mezi sebou, neboť by nám to mohlo uškodit. Tajemství, která nepředáváme od jedné Sestry ke druhé při sdílení životů, protože neexistuje žádná volná cesta. Tajemství, která si netroufáme znát, dokud není nutně třeba.* Lucillová na to narazila díky zastřeným poznámkám Odradové.

„Víš, co je zajímavého na Gammu? Hmm, je tam celá společnost, spojená na základě toho, že všichni jedí požehnané jídlo. Ten zvyk tam přivezli imigranti, kteří se nikdy neasimilovali. Drží se stranou, neradi vidí svazky mimo komunitu a podobně. Samozřejmě kolem sebe šíří obvyklé mytické nesmysly: šeptandu, klepy. To jim pomáhá, aby se ještě víc izolovali. Přesně jak chtějí.“

Lucillová věděla o prastaré společnosti, která přesně odpovídala tomuto popisu. Zaujalo ji to. Ta společnost, kterou měla na mysli, údajně vymřela krátce po druhé vlně vesmírné migrace. Pátrání v Archivech povzbudilo její zvědavost ještě víc. Životní styl, zvěstmi opředené popisy náboženských rituálů – zvláště těch s mnoho-ramenným svícem – a zachovávaní zvláštních svatých dnů spojených se zákazem jakékoli práce. A nebyli jenom na Gammu! Občasné poznámky Odradové naznačovaly cosi nesmírně tajného.

Jednou ráno Lucillová využila mimořádného klidu a vešla za ní do pracovny, aby prověřila svou „projektiv-

ní domněnku“. Nebyla tak spolehlivá, jako jsou mentatské projekce, ale byla to víc než pouhá teorie.

„Předpokládám, že máš pro mě nový úkol.“

„Vidím, že jsi pobyla v Archivech.“

„Právě teď mi to připadalo užitečné.“

„Našla jsi souvislosti?“

„Jen domněnku.“ *To tajné společenství na Gammu – to jsou Židé, že?*

„Možná budeš potřebovat speciální informace kvůli tomu, kam se tě chystáme poslat.“ Řečeno jen tak, jako by nic.

Lucillová se bez vyzvání složila do židlopa Bellondové.

Odradová vzala hrot, naškrábala něco na list papíru a podala ho Lucillové tak, aby to neviděly transoči.

Lucillová pochopila náznak a sklonila se nad listem, držela si ho před očima, kryla ho hlavou.

„Tvá domněnka je správná. Nesmíš ji nikomu odhalit pod trestem smrti. Taková je cena za jejich spolupráci, známka veliké důvěry.“ Lucillová papír roztrhala.

Odradová pomocí oční a dlaňové identifikace otevřela panel na stěně za sebou. Vytáhla malý riduliánský krystal a podala ho Lucillové. Byl teplý, ale stejně ji zamrazilo. Co to může být za tajnost? Odradová vysunula zpod stolu bezpečnostní kápi a upevnila ji na místo.

Lucillová třesoucí se rukou vložila krystal do schránky a přetáhla si kápi přes hlavu. V hlavě se jí okamžitě zformovala slova, nesmírně starý přízvuk, upravený v zájmu srozumitelnosti: „Lidé, kteří upoutali tvou pozornost, jsou Židé. Před dávnými věky učinili defenzivní rozhodnutí. Aby se vyhnuli neustálým pogromům, rozhodli se stáhnout z očí veřejnosti. Vesmírné cestování to nejen umožnilo, ale i učinilo atraktivním. Skryli se na nespočetných planetách – v rámci vlastního Rozptylu – a nejspíš mají planety, na nichž žijí jen oni. To však neznamená, že opustili prastaré zvyky, které udržovali kvůli přežití. Ta stará víra nepochybně přetrvá, byť do jisté míry pozměněná. Je pravděpodobné, že rabbi ze starých časů by si nepřipadal nijak nepřípadně za šábesovou menorou ži-

dovské domácnosti tvého věku. Ale jejich tajemství je takové, že by člověk mohl celý život pracovat po boku Žida, a nezjistit to. Nazývají to „naprosté krytí“, i když si uvědomují, že je to nebezpečné.“

Lucillová to vstřebala bez otázek. Tak tajnou záležitost by každý, kdo by jen vytušil její přítomnost, považoval za nebezpečnou. „*Proč by to jinak drželi v tajnosti, ne? No řekněte sami!*“

Krystal dál odhaloval svá tajemství jejímu vědomí. „V případě hrozby odhalení mají standardní reakci. „Hledáme víru našich předků. Je to obrození, návrat toho nejlepššího z naší minulosti.““

Lucillová tento model dobře znala. Vždycky existovali nějakí „praštění obroditelé“. Zaručeně to odradilo většinu zvědavců. „Ti? Ale, to je jen další banda obroditelů.“

„Jejich systém utajení (pokračoval krystal) na nás neplatil. Máme své vlastní dobře zdokumentované židovské dědictví a fond zděděných vzpomínek, ty nám napověděly důvody k utajení. Nezasahovaly jsme, dokud jsem já, Matka představená, během bitvy o Corrin a po ní (*velice, převelice dávno!*) nepochopila, že naše Sesterstvo potřebuje tajnou společnost, skupinu přístupnou našim žádostem o pomoc.“

Lucillová pocítila nápor skepse. „Žádostem?“

Ta dávná Matka představená skepsi předvíдалa. „Příležitostně vznášíme požadavky, jimž se nemohou vyhnout. Ale i oni vznášejí žádosti směrem k nám.“

Lucillová cítila, jak se noří do záhady té utajené společnosti. Bylo to víc než ultratajné. Její neobratné otázky v Archivech se většinou setkaly jen s odmítnutím. „Židé? Kdo to je? Ach, ano – ta prastará sekta. Vyhledej si to sama. Na takový jalový náboženský výzkum nemáme čas.“

Krystal byl mnohem sdílnější: „Židé jsou pobaveni a někdy i poplašení tím, co si vykládají jako napodobování z naší strany. Naše chovné záznamy s dominující ženskou linií řídící model páření se považují za židovské. Jsi Žid jen tehdy, byla-li Židovka tvá matka.“

Moudré to dítě, které zná svého otce, pomyslela si Lucillová. Bylo to zábavné. Ctihodné matky často nevědě-

ly, kdo jsou jejich rodiče, ani poté, co prodělaly agonii. Paměť bylo třeba přesunout a utřídit, tu a tam prolomit bariéry. Selektivní paměť byl základ, všechno ostatní bylo u nové Ctihodné matky chaos. „Tvůj titul má veliký význam, ale není to doklad o všemocnosti,“ varovaly ji proktorky.

Krystal dospěl k závěru: „Diaspora nebude zapomenuta. Udržování toho tajemství je nám velikou ctí.“

Lucillová si stáhla kápi z hlavy. Připadalo jí, jako by pod ní strávila celý život a vynořila se jako úplně jiný člověk.

„Jsi výtečná volba pro ten nesmírně choulostivý úkol na Lampadu,“ poznamenala Odradová a vrátila krystal na místo.

Ta planeta už teď patří minulosti, nejspíš je mrtvá. Podívejme se, kam mě ten „choulostivý úkol“ Matky představené dostal!

Ze své pozorovatelný na statku na Gammu Lucillová viděla, že na pozemky vjel mohutný transportér. Dole propukla aktivita, že všech stran se sbíhali pracovníci s nádobami plnými zeleniny. Cítila voňavou šťávu z odříznutých stonků dýní.

Zůstala u okna. Její hostitel ji vybavil místním oděním – dlouhým šedivým rouchem a jasně modrým šátkem, pod nímž měla schovat pískové vlasy. Důležité bylo, aby k sobě nepřitáhla zbytečnou pozornost. Viděla, jak se ženy zastavují a sledují práce na statku. Její přítomnost tady by mohla vyvolat zvědavost.

Byl to veliký přepravník, jeho suspensory se namáhaly pod nákladem plodin, vršícím se v jednotlivých oddílech. Řidič se v průhledné kabině vpředu postavil, ruce na řídicí páce, oči upřené před sebe. Stál široce rozkročený, opíral se o šikmé vzpěry, levým bokem se dotýkal silopáky. Byl to mohutný muž s opálenou a vrásčitou tvář, vlasy prokvetlé šedí. Jeho tělo působilo jako prodloužení stroje, navádělo jeho těžkopádný pohyb. Zalétl pohledem k Lucillové, když ji míjel, pak se zase zahleděl do dráhy širokého nakládacího prostoru ohraničeného budovami pod ní.

Je do svého stroje vestavěný, pomyslela si. To svědčilo o tom, jak se lidé přizpůsobují věcem, které dělají. Lucillová cítila, že to znamená oslabení. Pokud se člověk příliš pevně sváže s jednou věcí, ostatní schopnosti zakrní.

Najednou si představila sama sebe jako řidiče nějakého velikého stroje, podobného tomu muži v transportéru.

Postupujeme vpřed s velkolepým odhodláním, každý soustředěný na nějaký tajný úkol. Soustředění, to je to správné slovo. Jak je soustředěný operátor, tak postupuje i úkol. Všechno, co se stane, se dá svést na osud. To je nejužitečnější účel osudu či Boha. Když něco nevyjde, máme někoho, komu se to dá vyčíst, ne sebe. Obětní beránci, smrtelná podoba prastarých božstev. A jsem snad něco lepšího než rozvažec zeleniny?

Sebelítost! Jak snadno se dá upadnout do této pasti.

Veliký dopravník se vyvalil kolem ní ze dvora, řidič už jí nevěnoval další pohled. Jednou ji už viděl. Proč by se díval podruhé?

Hostitelé vybrali úkryt dobře, pomyslela si. Řídce osídlená oblast s důvěryhodnými dělníky v bezprostředním okolí a nevšímavými projíždějícími. Tvrdá práce tlumí zvědavost. Zaznamenala charakter prostředí, když ji sem přivezli. Byl už večer a lidé se trousili do svých domovů. V době, kdy končí pracovní den, se dá odhadnout hustota zalidnění oblasti. Chodí-li lidé časně spát, ocitl se člověk v řídce obydlených místech. Noční aktivita vypovídá o tom, že lidé jsou neklidní, rozhození vědomím blízkého dění, z těch okolních vibrací.

Co mě přivedlo do tohoto introspektivního stavu?

V prvním úkrytu Sesterstva, ještě před nejhoršími útoky Ctěných matre, měla Lucillová problém pochopit představu, že „někdo po nás jde a chce nás zabít“.

Pogrom! Tak to rabbi nazval, než to ráno odešel „podívat se, co pro tebe mohu udělat“.

Věděla, že rabbi to slovo vybral z dávné a hořké paměti, ale až po první zkušenosti na Gammu doopravdy pocítila omezení podmínkami, které nemohla ovlivnit.

Byla jsem tehdy také uprchlík.

Současná situace Sesterstva se podobala tomu, jak trpělo pod vládou Tyrana, až na to, že Božský imperátor (ve zpětném pohledu) neměl nikdy v úmyslu Bene Gesse-rit vyhladit, jen ho ovládnout. A rozhodně ho ovládl!

Kde je ten zatracený rabbi?

Byl to mohutný, působivý člověk se staromódními brýlemi. Široká tvář osmahlá sluncem. Jen pár vrásek navzdory věku, který vnímala z jeho hlasu a pohybů. Ty brýle přitahovaly pozornost k hluboce posazeným hnědým očím, které ji sledovaly zvláště pronikavě. *To se nemůže na chvíli odpoutat od té své zatracené víry a použít běžné léčebné prostředky na nápravu zraku? V extrémních případech jsou tu pořád trvalé kontaktní čočky. Nebo to snad má být z jeho strany drobné gesto, kterým chce říct: „Já neuznávám všechny ty technologické nesmysly.“*

Ale řekl, že býval súkovský doktor. Teď už na odpočinku, ale stejně...

„Ctěné matre,“ pokýval hlavou (přímo tady, v tomhle horním pokoji s holými stěnami), když mu vysvětlila svou tíživou situaci. „Ach, to je tedy těžké.“

Lucillová takovou reakci čekala, a co víc, poznala, že to věděl.

„Tady na Gammu je gildovní kormidelník, pomáhá jim po vás pátrat,“ řekl. „Je to jeden z Edriků, velice silný, pokud vím.“

„Mám v žilách Sioninu krev. Nemůže mě vidět.“

„Ani mě a nikoho z mých lidí, ze stejného důvodu. My Židé se umíme přizpůsobit nejrůznějším situacím, abys věděla.“

„Ten Edrik, to je jen gesto. Nic moc nezmůže.“

„Ale přivedly ho sem. Obávám se, že tě nedokážeme dostat bezpečně z planety pryč.“

„Co tedy můžeme dělat?“

„Uvidíme. Moji lidé nejsou úplně bezmocní, rozumíš?“

Poznala, že mluví upřímně a má o ni starost. Tíše promluvil o odolávání sexuálnímu lákání Ctěných matre „nenápadným způsobem, abychom je nerozzlobili“.

„Půjdu zašeptat pár slov do několika uší,“ řekl.

To ji zvláště upokojilo. Dostane-li se člověk do rukou

lékařům, často cítí jakousi chladnou odtažitost a krutost. Uklidňovala se vědomím, že súkovští doktoři jsou kondicionováni k tomu, aby vnímali potřeby pacientů, aby byli soucitní a chápatelní (*to všechno ovšem může jít za krize stranou*). Zaznamenala však tuto tendenci dokonce i u Sester, které se staly súkovskými doktorkami, objektivní postoj tlumící jejich klinickou senzitivitu.

Proto proktorky svým svěřenkyním často říkaly, že by měly vítat rychlé (i když dramatické) konce, „samozřejmě za předpokladu, že dokážete předat své vzpomínky“.

To je přesně má současná krizová situace.

Pak si dala tu práci, aby se zklidnila, soustředila se na osobní mantru, kterou získala při výuce *sólové smrti*.

Pokud mám umřít, musím předat transcendentální lekci. Musím odejít vyrovnaná.

To jí pomohlo, ale pořád byla rozechvělá. Rabbi byl pryč příliš dlouho. Něco se pokazilo.

Udělala jsem dobře, že jsem se na něj spolehla?

Tolik mluvil o pochopení a vědění. *Porozumění*. Takovému přístupu se Benegesseritanky učily nedůvěřovat. „Porozumění vám hází klacky do cesty.“ Ukvapené porozumění bylo nejnebezpečnější a mohlo být i nejbolestnější. Ale vždycky tu bylo lákadlo *pochopení*. Stavělo to zábrany učení. „Nepochopíte nic. Veškeré porozumění je dočasná věc.“

Přes rostoucí pocit blížící se zkázy se Lucillová nutila nasadit benegesseritskou naivitu, jak si tak probírala setkání s rabbim. Její proktorky to nazývaly „nevinnost, která se přirozeně pojí s nezkušeností, stavem, který se často zaměňuje za neznalost“. Do této naivity ústilo všechno. Blížilo se to mentatskému postupu. Informace přicházející bez předčasného úsudku. „Jsi zrcadlo, v němž se odráží vesmír. Ten odraz je celá tvá zkušenost. Obrazy se odrážejí od tvých smyslů. Rodí se hypotézy. Jsou důležité, i když jsou mylné. Je to výjimečný případ, kdy řada omylů může vyústit ve spolehlivá rozhodnutí.“

„Jsme tví ochotní služebníci,“ řekl rabbi.

To muselo každou Ctihodnou matku vyburcovat.

Jde nám o zisk.

Výklad krystalu Matky představené jí najednou připadal nedostatečný. *Skoro vždycky jde o zisk.* Brala to jako cynickou myšlenku, vycházející však ze široké zkušenosti. Pokusy vykořenit ziskuchtivost z lidského chování vždycky narazily na praktická úskalí. Socialistické a komunistické řády jen měnily měřítko, jimiž se zisk posuzoval. V rozbujelých manažerských byrokraciích byla měřítkem moc.

Lucillová připomněla sama sobě, že projevy jsou vždycky stejné. Podívejte se na tenhle rabbiho rozlehlý statek! Je na odpočinku po kariéře súkovského doktora? Viděla něco z praxe tohoto podniku: sluhy, lepší obydlí. A jistě je toho víc. Bez ohledu na systém je to vždy stejné: nejlepší jídlo, krásní milenci, neomezené cestování, úchvatné prázdňinové ubytování.

Je to velice únavné, když to člověk vidí tak často jako my.

Uvědomovala si, že je nervózní, ale cítila, že s tím nemůže nic dělat. *Peníze a další měřítko v nekonečné hře. Výměna zboží. Může jí znovu dominovat melanž. Na Duňě to byla voda. Přežítí. V samém základu systému potřeb leží vždy přežítí.*

A já ohrožuji přežití rabbiho a jeho lidí.

Podlézal jí. *Vždy se mějme na pozoru před těmi, kdo nám podlézají, lísají se k moci, kterou údajně třímáme. Jak příjemné je najít zástupy služebníků, kteří nedočkavě čekají, aby mohli udělat, co nám na očích vidí! Jak příšerně vysilující.*

Chyba Ctěných matre.

Co rabbiho tak zdrželo?

Zjišťuje, kolik může dostat za Ctihodnou matku Lucillovou? Věčně ty ekonomické úvahy, které přecházejí k otázkám energie. Na tomto statku je spousta viditelné energie. *Kolik je tu lidí? Kolik člověkohodin? Hružný koncept. Ponížít lidi na roveň zvířat. Na roveň koňské síle. Lidská síla, koňská síla – jaký je v tom rozdíl, až na množství energie?*

Lucillová přitáhla uzdu myšlenkám. Rozdíl spočívá v tom, co dělá Bene Gesserit, v té neustálé bitvě o zdo-

konání lidské společnosti. Divoká zvěř se oddává zabíjení a kanibalismu bez přemýšlení. *Uvědomění*. To je jméno té neustálé výzvy. Čeho jsem si vědoma? V tom spočívá síla. I když se potácíš v těch „nejhorších dobách“, lidé páchají méně násilných činů než divoká zvěř.

Jsmo jiný druh zvířat. Je to vědomá krutost, co nás nejvíc pohoršuje. Uvědomělá zvířeckost. Škodolibá krutost, která si libuje v působení bolesti jen kvůli potěšení z jejího sledování. Sadismus. Bezduché zvíře v hloubi srdce.

Červ střežící perlu nadozírání ceny, metafora k popisu zvířete skrývajících se v každém člověku. A ona v rabim neviděla žádnou škodolibou krutost. To ji uklidnilo.

Dole bouchly dveře, pod nohama se jí otrásla podlaha. Uslyšela kroky spěchající po schodech. Jak primitivní jsou tito lidé. Schodiště! Lucillová se obrátila, zrovna když se otevřely dveře. Vešel rabbi a vnesl s sebou dovnitř sytou vůni melanže. Zastavil se u dveří a hodnotil její náladu.

„Odpusť mi nedochvilnost, drahá paní. Byl jsem předvolán k výslechu před Edrika, gildovního navigátora.“

To vysvětlovalo ten pach koření. Kormidelníci se vznášeli v oranžovém oblaku melanže, jejich rysy často zahalovaly výpary. Lucillová si dokázala představit drobné věčko kormidelníkových úst a ošklivý plochý nos. Ústa a nos se v obrovské tváři s pulzujícími spánky jevíly hrozně malé. Věděla, jak ohrožený si rabbi musel připadat, když poslouchal monotónní skučení navigátorova hlasu spolu se simultánním mechanickým tlumočením do neosobní galaštiny.

„Co chtěl?“

„Tebe.“

„On...“

„Neví to jistě, ale jsem přesvědčený, že nás podezřívá. Na druhou stranu, on podezřívá všechny.“

„Sledovali tě...“

„To nemuseli. Dokážou mě najít, kdykoli se jim zlíbí.“

„Co budeme dělat?“ Uvědomovala si, že mluví moc rychle, moc hlasitě.

„Drahá paní...“ Popošel o tři kroky blíž a ona si všimla, že se mu na čele a na nose perlí pot. Má strach. Cítila to.

„O co jde?“

„O ekonomický záměr za činností Ctěných matre – připadá nám velmi zajímavý.“

Ta slova posílila její obavy. *Já to věděla! Chce mě prodat!*

„Jak vy Ctihodné matky velice dobře víte, ekonomické systémy mají vždy trhliny.“

„Ano?“ Velice obezřetně.

„Nedůsledné potlačení obchodu s jakoukoli komoditou vždy zvýší zisky obchodníků, zvláště větších distributorů.“ Mluvil váhavě, což bylo varovné. „Je omyl myslet si, že se dá potlačit obchod s nechtěnými narkotiky tím, že se zastaví na hranicích.“

Co se jí to snaží říct? Vypráví jí tu základní fakta, známá i akolytkám. Zvýšené zisky se odjakživa používaly k vytvoření bezpečných cestíček skrz hraniční kontroly, často koupením samotných strážných.

Koupil si snad sluhy Ctěných matre? Snad si nemyslí, že je to bezpečná cesta.

Čekala, zatímco si uspořádával myšlenky, očividně promýšlel takové vysvětlení, které by přijala.

Proč ji upozornil na ty strážce hranic? Přesně to totiž udělal. Strážci si vždy dokázali zdůvodnit, proč zradili své nadřízené, to je jistá věc. „Když to neudělám já, udělá to někdo jiný.“ A pak tu byl ten nepominutelný fakt, že strážci začnou brzy cynicky nahlížet na to, jak jejich nadřízení volí, které zboží vyloučit. Zakládalo se to především na zdanění.

„Povolit pouze to, co se dá bezpečně zdanit, a přitom si neznepřátelít ty, kteří vás podporují.“

(Myslí se tím to, u čeho se dá daň vybrat.) Pašeráci jsou v této záležitosti jen jako otravné mouchy. Skutečným cílem je udržovat nechtěný dovoz na zvládnutelném minimu.

„Vždycky jsou tu osoby s velikým vlivem,“ řekl rabbi. Čekala, že poví víc, ale znovu zaváhal.

Osoby s velkým vlivem? Lidé na nejvyšších místech věděli velice dobře, že nedokáží hranice dokonale zabezpečit. A navíc si uvědomovali, že slíbením dokonalých bariér udělají celou operaci významnou pro vlastní zaměstnanost. Další velká iluze. Strážci vědí, že by jich bylo zapotřebí méně, kdyby nežádané zboží smělo putovat přes hranice volně, jen s minimální kontrolou.

Jsem já sama takové nežádané zboží?

Troufala si doufat.

Rabbi si odkašlal. Bylo jasné, že našel slova, která hledal, a uspořádal je do správného pořadí.

„Podle mě neexistuje způsob, jak tě dostat z Gammu živou.“

Nečekala tak otevřený rozsudek smrti. „Ale...“

„Na rozdíl od informací, které neseš,“ pokračoval.

Tohle tedy stálo za všemi těmi řečmi o hranicích a strážcích!

„Ty to nechápeš, rabbi. Mé informace nejsou jen několik slov a pár varování.“ Poklepala si prstem na čelo.

„Tady se skrývá mnoho vzácných životů, nenahraditelné zkušenosti, učení natolik významné, že...“

„Ach, tomu já rozumím, drahá paní. Náš problém spočívá v tom, že tomu nerozumíš ty.“

Ty neustále narážky na porozumění!

„Právě teď se spoléhám na tvou čest,“ řekl.

Á, legendární čest a spolehlivost Bene Gesseritu, když jednou dal své slovo!

„Víš, že bych spíš umřela, než tě zradila.“

Rozhodil ruce v poněkud bezradném gestu. „Tím jsem si naprosto jistý, drahá paní. Nejde tu však o zradu, nýbrž o něco, co jsme tvému Sesterstvu dosud neodhalili.“

„Co se mi to tu pokoušíš říct?“ Pronesla to velice rezolutně, málem nasadila Hlas (byť byla varována, aby ho na tyto Židy nezkoušela).

„Musím si od tebe vyžádat slib. Musím získat tvé slovo, že se neobrátiš proti nám, kvůli tomu, co ti odhalím. Musíš mi slíbit, že přijmeš mé řešení našeho problému.“

„Jen tak, naslepo?“

„Jen proto, že to od tebe žádám. Ujist'uji tě, že ctíme svou věrnost Sesterstvu.“

Hleděla na něj, pokoušela se prohlédnout tu zábranu, kterou mezi ně postavil. Jeho vnější reakce byly čitelné, ne však ta záhada skrývající se za jeho nečekaným chováním.

Rabbi čekal, až tato hrůzu budící žena dospěje k rozhodnutí. Ctihodné matky v něm vždy vyvolávaly úzkost. Věděl, jak se rozhodne, a litoval ji. Viděl, že jeho lítost vnímá. Ty ženy toho věděly tolik, a zároveň tak málo. Jejich síla byla velice zjevná. A jejich znalosti o tajném lidu židovském tak nebezpečné!

Jenže jim to dlužíme. Ona nepatří mezi vyvolené, ale dluh je zkrátka dluh. Čest je čest. Pravda je pravda.

Bene Gesserit ochránil tajný lid židovský v mnohých dobách nouze. A jeho lidem nebylo třeba dlouze vysvětlovat, co je to pogrom. Byl v jejich psychice pevně zakotven. A kvůli *Nevyslovitelnému* vyvolení nikdy nezapomenou. Natož aby mohli odpustit.

Paměť udržovaná každodenními rituály (a opakujícím se důrazem na společné sdílení) vrhala jasnou zář na to, co teď rabbi musel udělat, jak dobře věděl. A tato ubohá žena! I ona byla lapena vzpomínkami a okolnostmi.

Do kotle s námi! S námi oběma!

„Máš mé slovo,“ řekla Lucillová.

Rabbi se vrátil ke dveřím pokoje a otevřel je. Na prahu stála postarší žena v dlouhé hnědé róbě a na rabbiho pokyn vešla. Vlasy barvy naplaveného dříví měla sčesaný do úhledného uzlu v týle. Vrásčitý obličej napjatý, tmavý jako sušená mandle. Ale ty oči! Čirá modř! A ta ocelová tvrdost v nich...

„To je Rebecca, jedna z našich lidí,“ představil ji rabbi. „Jak jsi sama jistě poznala, podstoupila nebezpečnou věc.“

„Agonii,“ šeptla Lucillová.

„Provedla to už dávno a slouží nám dobře. Teď poslouží i tobě.“

Lucillová se musela ujistit. „Dokážeš předávat?“

„Nikdy jsem to nedělala, paní, ale vím o tom,“ promluvila Rebecca a blížila se k Lucillové, až se skoro dotýkaly.